

2017-10-09
RPW/55017/2017 P

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
MINISTER – CZŁONEK RADY MINISTRÓW

Henryk Kowalczyk

Warszawa, dnia 6 października 2017 r.

DKRM.ZK.10.220.(3)/2017

Pan

Jarosław Gowin

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wiceprezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze!

w odpowiedzi na pismo z dnia 18 września 2017 r. o sygn.: DLP.ZLS.1201.24.2017, przy którym przekazano do uzgodnień międzyresortowych *Projekt ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz *Projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, zgłaszam poniższe uwagi:

I. Do projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

- 1) **Art. 6** – wprowadzenie dodatkowego obowiązku dla RM do określania w drodze uchwały polityki naukowej państwa. Realizacja tej polityki będzie podlegała ewaluacji min. co 5 lat. Zgodnie z art. 338 ust. 2 projektu ewaluację będzie przeprowadzał Komitet Polityki Naukowej – wątpliwości budzi brak określenia w jaki sposób oraz jakie będą konsekwencje jej przeprowadzenia?
- 2) **Art. 15** – uzależnienie najważniejszych uprawnień/możliwości uczelni, w tym m.in. do prowadzenia studiów o profilu *ogólnooakademickim* (uczelnie posiadające kat. naukową: A+, A, B+), utworzenia nowego kierunku studiów bez pozwolenia MNiSW w ramach dyscypliny, w której uczelnia posiada kat. A+ albo A (uczelnia z kat. B+ do utworzenia nowego kierunku studiów będzie potrzebować zgody ministra), prowadzenia szkoły doktorskiej (A+, A, B+ w co najmniej 2 dyscyplinach), do nadawania stopni naukowych doktora (A+, A, B+), doktora habilitowanego (A+, A), od kategorii, jakie uczelnia uzyska w prowadzonych dyscyplinach. Zgodnie z projektem będzie 5 kategorii naukowych - A+, A, B+, B, C. Wydaje się, że powyższe propozycje mogą w znaczący sposób osłabić pozycję uczelni położonych w mniejszych miejscowościach, zdobycie najwyższych kategorii naukowych przez mniejsze uczelnie będzie bardzo trudne. Tym bardziej, iż zgodnie z art. 260 projektu podstawowymi kryteriami ewaluacji, od której zależeć będzie kategoria naukowa będą: poziom naukowy prowadzonych badań naukowych, efekty działalności naukowej oraz wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Uczelnie, które nie spełnią wymagań i nie otrzymają najwyższej kat. naukowej – A+, A, B+, będą kwalifikowane do grupy uczelni o najniższych kategoriach (B, C) tj. uczelni zawodowych (będą mogły otwierać kierunki w danej dyscyplinie tylko na profilu praktycznym i to za pozwoleniem ministra, nie będą mogły prowadzić szkół doktorskich – art. 58). Należy

także zauważyć, iż zgodnie z art. 162 ust. 1 *projektu ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym*, jednostki organizacyjne, które w dniu wejścia w życie ustawy, będą posiadały kategorię naukową C lub nie będą posiadały kategorii naukowej, stracą uprawnienia do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego. Należałoby ponownie przeanalizować konieczność wprowadzenia powyższych rozwiązań, zwłaszcza konieczności uzyskiwania zgody ministra na otworenie nowego kierunku studiów przez uczelnie posiadające kategorię naukową B+, B lub C.

3) **Art. 18 – 23 - przesunięcie akcentu zarządzania uczelnią – z wydziałów na poziom całej uczelni – co ma wzmocnić jej organy.**

Wątpliwości w tym zakresie budzi:

- **utworzenie nowego organu jakim są rady uczelni** (w uczelniach publicznych), do zadań których należy m.in. uchwalenie strategii uczelni, sprawowanie nadzoru nad gospodarką finansową uczelni oraz nad zarządzaniem uczelnią, w **kontekście proponowanego składu rady uczelni**, gdzie oprócz 6 albo 8 członków powołanych przez senat, przewodniczącego samorządu studenckiego, **będą także osoby spoza wspólnoty studenckiej (tj. z zewnątrz) stanowiące ponad 50% składu rady uczelni**. Trudne do zaakceptowania jest, aby zadania związane z funkcjonowaniem uczelnią (m.in. uchwalenie strategii uczelni) zapewniał organ, w skład którego wchodzi w większości osoby spoza uczelni; dodatkowo przewodniczącym rady będzie osoba wybrana spośród członków pochodzących właśnie spoza wspólnoty uczelni (art. 23 ust. 1 *projektu*). W związku z powyższym proponuje się ponownie rozważyć konieczność powoływania w skład rady uczelni osób pochodzących z zewnątrz wspólnoty uczelni (ewentualnie ograniczyć ich liczbę).
 - wynagrodzenie miesięczne dla członków rady uczelni, które zgodnie z projektem nie mogłoby przekroczyć 400% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Jest to dodatkowy, wysoki koszt dla uczelni - należałoby szerzej uzasadnić konieczność ustalenia wynagrodzenia na takim poziomie (art. 23 ust. 4 *projektu*);
 - **catalog wymagań dla osób wchodzących w skład rady uczelni** – proponuje się podnieść wymagania dla osób wchodzących w skład rady uczelni spoza uczelni. Warto rozważyć, czy osoby te nie powinny mieć co najmniej stopnia doktora lub też spełniać innych wymagań przydatnych w kontekście powierzonych zadań m.in. opiniowania planu rzeczowo- finansowego czy sprawowania nadzoru nad zarządzaniem uczelnią (art. 21 *projektu*);
 - **zmiana sposobu wyboru rektora przy jednoczesnym zwiększeniu jego kompetencji** (np. o powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni) – zgodnie z projektem rektor będzie wybierany przez kolegium elektorów, spośród osób wskazanych przez radę uczelni, czyli de facto przez organ, w skład którego większość członków pochodzi spoza uczelni – art. 19 pkt 6 *projektu*. Proponuje się, aby rada uczelni, z uwagi na swój skład, nie była organem przedstawiającym kandydatów na rektora.
 - **propozycja obligatoryjnego wygaśnięcia uprawnień członka rady uczelni oraz członka senatu, jak również wygaśnięcia mandatu rektora w przypadku, gdy toczy się przeciwko nim postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego oraz w przypadku, gdy toczy się przeciwko nim postępowanie dyscyplinarne**. Szerszego uzasadnienia, w kontekście domniemania niewinności, wymaga konieczność wprowadzenia powyższej regulacji, z której wynika, iż już samo wszczęcie ww. postępowań miałyby być podstawą do obligatoryjnego wygaśnięcia uprawnień (art. 21 ust. 4 *projektu*).
- 4) **Art. 43 ust. 3** – zwiększenie środków finansowych, które założyciel uczelni niepublicznej zobowiązuje się przekazać uczelni na jej funkcjonowanie **z obecnych 500 tys. zł na 3 mln zł** – szerszego uzasadnienia wymaga tak znaczące podwyższenie ww. kwoty. Na jakiej podstawie szacuje się, że to właśnie kwota 3 mln zagwarantuje „*stabilność finansową uczelni*” (s. 17 uzasadniania do projektu)?
- 5) **Art. 58 ust. 4** – propozycja, zgodnie z którą o uzyskanie pozwolenia na utworzenie kierunku lekarskiego lub lekarsko-dentystycznego może ubiegać się uczelnia akademicka posiadająca kategorię naukową B+ w dyscyplinie w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu. Zgodnie z *wykazem jednostek naukowych i kategorii naukowych z 2013 r.* wiele jednostek naukowych posiada jedynie kategorię B. Czy to oznacza, że wszystkie stracą uprawnienia do prowadzenia ww. kierunków studiów? Wątpliwości budzi, czy proponowane rozwiązanie nie spowoduje znaczącego spadku ww. kierunków studiów, a jeśli tak to jakie to będzie miało konsekwencje szczególnie w kontekście wciąż podnoszonej małej liczby lekarzy i studentów medycyny?

- 6) **Art. 60 ust. 2** – propozycja, zgodnie z którą minister będzie mógł **odmówić wydania pozwolenia na utworzenie kierunku studiów**, jeżeli według stanu na dzień złożenia wniosku kształcenie na danym kierunku studiów **nie odpowiada lokalnym lub regionalnym potrzebom społeczno-gospodarczym** (*analogiczne rozwiązanie dot. możliwości cofnięcia pozwolenia na utworzenie kierunku studiów – art. 61 ust. 1 pkt 5*). Wątpliwości budzi **brak wskazania podstawy na jakiej opiera się decyzja ministra o odmowie**. W jakich sytuacjach kształcenie na danym kierunku studiów nie będzie odpowiadało lokalnym lub regionalnym potrzebom? Jaka jest celowość wprowadzenia powyższej regulacji, zwłaszcza w kontekście obecnej dużej mobilności studentów (np. student podejmuje studia w Pułtusk, a następnie mieszka i pracuje w Rzeszowie)? Na jakiej podstawie minister będzie podejmował decyzję o odmowie wydania pozwolenia, tym bardziej, iż zgodnie z propozycją zawartą w ust. 3 – minister odmówi wydania pozwolenia bez zasięgnięcia opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej czyli instytucji działającej na rzecz jakości kształcenia?
- 7) **Art. 68 ust. 4 - wydłużenie studiów niestacjonarnych**
W projekcie proponuje się, aby studia niestacjonarne pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia trwały **obligatoryjnie** o co najmniej 1 semestr, a jednolite studia magisterskie o co najmniej 2 semestry – dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne. Wątpliwości budzi już sama propozycja **obligatoryjnego wydłużenia studiów niestacjonarnych** (*obecnie zgodnie z art. 166 ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne*). Brak w uzasadnieniu do projektu argumentów przemawiających za powyższym rozwiązaniem. Dodatkowo, nieprecyzyjny jest sam termin wydłużenia - wyrażenie „o co najmniej” może prowadzić do sytuacji, iż zamiast 10 semestrów na niestacjonarnych jednolitych studiach magisterskich, uczelnie będą rozkładać czas nauki na 13. Proponuje się ponownie rozważyć konieczność wprowadzenia powyższej regulacji - zwłaszcza w kontekście dodatkowego obciążenia finansowego studentów studiów niestacjonarnych - będą płacić więcej, a wątpliwym jest, czy samo wydłużenie studiów pociągnie za sobą ich lepszą jakość.
- 8) **Art. 110** - nie jest jasne, jakie okoliczności spowodują zawieszenie spłaty kredytu studenckiego. Proponuje się doprecyzować wyrażenie „*trudnej sytuacji życiowej*”. Ponadto wydaje się, iż z projektu ustawy powinno dokładnie wynikać, w jakiej części zostanie umorzony kredyt studencki zarówno w przypadku wyróżniającego wyniku ukończenia studiów przez kredytobiorcę, jak i w przypadku szczególnie trudnej sytuacji życiowej kredytobiorcy. Czym się będzie różnić „*trudna sytuacja życiowa*” od „*szczególnie trudnej sytuacji życiowej*”.
- 9) **Art. 123 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2** – habilitacja nie będzie warunkiem uzyskania stopnia profesora nadzwyczajnego. Dotychczasowe stanowiska profesora nadzwyczajnego i wizytującego ma zastąpić stanowisko profesora uczelni, na którym będzie mogła zostać zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień doktora oraz znaczące osiągnięcia naukowe. W związku z tym, iż proponowana zmiana dot. nie tylko zmiany nazewnictwa w zakresie stanowisk nauczycieli akademickich, ale również obniżenia wymagań do zajmowania stanowiska profesora uczelni (mającego zastąpić profesora nadzwyczajnego i wizytującego), proponuje się szerzej uzasadnić cel powyższych rozwiązań.
- 10) **Art. 125 ust. 1 pkt 2** – zakaz istnienia stosunku bezpośredniej podległości służbowej w uczelni m.in. pomiędzy osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa – należałoby doprecyzować, czy chodzi o pokrewieństwo w linii prostej czy także w linii bocznej.
- 11) **Art. 131 pkt 1**– propozycja **obligatoryjnego wygaśnięcia umowy o pracę z nauczycielem akademickim** w przypadku, gdy toczy się przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego (analogiczna sytuacja dot. zaostreżenia wymagań niezbędnych do zajmowania stanowiska nauczyciela akademickiego – proponuje się, aby nauczycielem akademickim mogła być osoba przeciwko której nie toczy się postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego). Zaproponowane rozwiązanie wymaga szerszego uzasadnienia, zwłaszcza w kontekście domniemania niewinności. Zgodnie z powyższym już samo wszczęcie ww. postępowania mogłoby stanowić podstawę do niezatrudniania danej osoby na stanowisku nauczyciela akademickiego.
- 12) **Art. 146 ust. 4** – szerszego uzasadnienia wymaga cel wprowadzenia regulacji, zgodnie z którą dodatek funkcyjny i dodatek zadaniowy przysługują także w czasie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy. Co prawda, kwestię tę w odniesieniu do dodatku funkcyjnego reguluje w ten sposób obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 grudnia 2016 r. *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (§ 15 ust. 2)*, niemniej należałoby rozważyć, czy ww.

składniki wynagrodzenia nie powinny przysługiwać wyłącznie osobie, która w danym momencie faktycznie wykonuje swoje zadania, szczególnie w odniesieniu do dodatku zadaniowego.

- 13) **Art. 180** (oraz art. 213 – dot. uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego) – zgodnie z *projektem* uprawnienie do nadawania stopnia doktora (a także do prowadzenia szkół doktorskich - art. 193) będzie posiadała uczelnia, uczelnia federacyjna, instytut PAN, instytut badawczy albo międzynarodowy instytut w dyscyplinie, w której posiada kategorię naukową A+, A, B+ (w przypadku prowadzenia szkół doktorskich ww. kat. naukowe uczelnia musi posiadać w co najmniej 2 dyscyplinach). Rozwiązanie co do zasady pozytywne – mające na celu zwiększenie jakości kształcenia doktorantów. Należy jednak zauważyć, iż powyższa regulacja może spowodować znaczące ograniczenie liczby podmiotów uprawnionych do nadawania stopnia doktora (nie będą miały możliwości nadawania stopnia doktora i prowadzenia kształcenia w szkołach doktorskich uczelnie posiadające kategorię naukową B i C). Wydaje się, że ww. uprawnienia stracą przede wszystkim uczelnie akademickie o znaczeniu lokalnym, którym trudno będzie uzyskać kategorię naukową A+, A czy B+. Takie uczelnie utraciłyby nie tylko prawo do nadawania stopnia doktora habilitowanego (zastrzeżonego dla uczelni posiadających kategorię naukową A + lub A, ale nawet do nadawania stopnia doktora (zastrzeżonego dla uczelni posiadających kategorię naukową A+, A lub B+). W związku z powyższym proponuje się szerzej uzasadnić powyższe rozwiązanie.
- 14) **Art. 205 ust. 4 – obligatoryjność przyznawania stypendium doktoranckiego**
W projekcie proponuje się, aby doktorant otrzymywał stypendium doktoranckie w wysokości 110 % minimalnego wynagrodzenia do miesiąca, w którym zostanie przeprowadzona ocena śródkresowa, a następnie 170% minimalnego wynagrodzenia (łączy okres otrzymywania stypendium doktoranckiego w szkołach doktorskich nie może przekraczać 4 lat).
Rozwiązanie bezdyskusyjnie pozytywne dla całego środowiska doktorantów, ale **budzące wątpliwości w kontekście wysokości wynagrodzenia przewidywanego dla nauczycieli akademickich zatrudnianych na stanowisku asystenta** (tj. zarabiającego nie mniej niż 125% minimalnego wynagrodzenia – art. 145 pkt 4) czy adiunkta (nie mniej niż 195% minimalnego wynagrodzenia – art. 145 pkt 3). Nie jest jasne, dlaczego doktoranci mieliby otrzymywać stypendium, stanowiące ekwiwalent wynagrodzenia minimalnego, tym bardziej, że nie są pracownikami uczelni, a co więcej w projekcie proponuje się wprowadzenie zakazu zatrudniania doktoranta jako nauczyciela akademickiego czy pracownika naukowego (zakaz nie dotyczy zatrudniania w celu realizacji projektu badawczego). Czy powyższe rozwiązanie nie wywoła niezadowolenia i demotywacji wśród słabo opłacanych asystentów i adiunktów (na stanowisku tym może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień doktora) prowadzących nie tylko zajęcia dydaktyczne, ale mających także inne obowiązki ustalane przez rektora? Zauważyć należy, iż stypendium doktoranta po ocenie śródkresowej (objęte przepisami o ubezpieczeniu społecznym i wolne od podatku dochodowego) będzie wyższe niż wynagrodzenie za pracę asystenta - po podniesieniu wynagrodzenia minimalnego za pracę w 2018 r. (do 2100 zł brutto) – wynagrodzenie adiunkta będzie wynosiło 4095 brutto; wynagrodzenie asystenta – 2625 zł brutto, zaś stypendium dla doktoranta – przed oceną – 2310 zł brutto, zaś po ocenie śródkresowej 3570 zł brutto. Proponuje się ponownie rozważyć wysokość stypendium doktoranckiego, zwłaszcza w kontekście wynagrodzenia asystenta na uczelni.
- 15) **Art. 212** – propozycja uregulowania trybu eksternistycznego nadania stopnia doktora jednym przepisem, zgodnie z którym osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora przed wszczęciem postępowania składa wniosek o wyznaczenie promotora. Proponuje się doprecyzować w projekcie ustawy kwestie dot. wymogów jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora w tym trybie czy kwestie dot. samego postępowania rekrutacyjnego (jeżeli miałyby być to analogicznie jak w przypadku szkół doktorskich, to również należałoby to wskazać w projekcie ustawy).
- 16) **Art. 216 ust. 5 w zw. z art. 216 ust. 4 pkt 2** - propozycja nieujawniania recenzji 2 recenzentów niewchodzących w skład komisji habilitacyjnej (ich recenzje będą przekazywane do jednostki habilitującej za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej) – wymaga szerszego uzasadnienia. Jaki jest cel wprowadzenia powyższego rozwiązania, szczególnie w kontekście propozycji, iż stopień doktora habilitowanego nie zostanie przyznany, jeżeli co najmniej 2 recenzje będą negatywne (w postępowaniu habilitacyjnym będzie uczestniczyło 4 recenzentów - 2 z nich dane nie będą ujawniane, 1 wskazany przez RDN i 1 wskazany przez podmiot habilitujący)?

stopnia naukowego doktora habilitowanego lub stopnia doktora habilitowanego sztuki oraz osiągnięcia naukowe, naukowo-techniczne lub artystyczne nagrody przyznaje się corocznie, a Prezes Rady Ministrów powołuje Zespół do Spraw Nagród, którego kadencja trwa 3 lata; obsługę Zespołu zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów);

- maksymalnej liczby przyznawanych nagród;
- wysokości przyznawanych nagród, szczególnie w kontekście: obowiązującej regulacji, zgodnie którą Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ujmuje w projekcie budżetu państwa, w części dotyczącej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów środki na nagrody oraz doprecyzowania w przedłożonym projekcie wysokości nagrody, która nie może być wyższa niż siedemdziesięciopięciokrotność minimalnego wynagrodzenia (obecnie brak takiego doprecyzowania w ustawie).

23) **Art. 362 ust. 3** – proponuje się, aby wysokość dotacji ze środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego zależała m.in. od: liczby doktorantów, kategorii naukowych podmiotu w poszczególnych dyscyplinach, współczynników kosztowności oraz liczby osób biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Wątpliwości budzi uzależnienie wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego od ww. **niezamkniętego katalogu czynników**. Wydaje się, że taki katalog powinien mieć charakter zamknięty. Obecnie zgodnie art. 18 ust. 4 *ustawy o zasadach finansowania nauki* wysokość dotacji jest uzależniana od konkretnego, zamkniętego katalogu wymagań. To daje pewność i czytelność regulacji, zwłaszcza, że od nich zależy wysokość przyznawanych środków finansowych.

Ponadto, wątpliwości budzi, czy rozwiązanie to w rezultacie nie spowoduje znaczącego obniżenia jakości w tych uczelniach, gdzie ze względu na otrzymaną kat. naukową nie będzie doktorantów (B,C). Uczelnie te nie będą spełniać większości wymagań do otrzymania dotacji. Wydaje się, że poziom na tych uczelniach będzie stale spadał ze względu na niskie albo brak środków na utrzymanie potencjału badawczego. Trudno im będzie podnosić jakość bez środków na utrzymanie potencjału badawczego. Dodatkowo, uczelnie te nie będą miały szansy na inne dodatkowe środki przyznawane w ramach ogłaszanych przez MNiSW cyklicznie konkursów „Inicjatywa doskonałości- uczelnia badawcza” oraz „Regionalna inicjatywa doskonałości” (zgodnie z projektem prawo przystąpienia do tych konkursów będą miały jedynie uczelnie akademickie posiadające kat. naukową A+ oraz A).

24) **Art. 362 ust. 8** – propozycja umożliwiająca MNiSW zwiększenie w uzasadnionych przypadkach środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie potencjału dydaktycznego, utrzymanie potencjału badawczego oraz świadczenia stypendialne. Co prawda kwestię tę zgodnie z art. 392 pkt 4 projektu ma regulować rozporządzenie, ale ponieważ nie zostało dołączone do projektu, proponuje się doprecyzować w uzasadnieniu, w jakich sytuacjach MNiSW będzie mógł dokonać ww. zwiększenia.

25) **Art. 382 ust. 5 oraz ust. 8 (oraz art. 384 ust. 1-3)** – propozycja, zgodnie z którą wniosek o udział w konkursie „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” będzie podlegał ocenie dokonywanej przez powołany przez MNiSW międzynarodowy zespół ekspertów posiadających znaczący dorobek naukowy, którym będzie przysługiwało wynagrodzenie. Konieczne jest doprecyzowanie w ustawie liczby ekspertów wchodzących w skład zespołu, wymagania, jakie będą musieli spełnić oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia. Ponadto zgodnie z art. 384 ust. 1- 3 *projektu* zespół ekspertów dokonuje śródkresowej oraz końcowej ewaluacji realizacji planu obejmującego cele w zakresie podniesienia poziomu jakości działalności naukowej i poziomu jakości kształcenia – brak jest przepisów stwierdzających, czy za przeprowadzenie takiej ewaluacji ekspertom przysługuje dodatkowe wynagrodzenie oraz w jakiej wysokości. Analogiczne wątpliwości dotyczą art. 388 ust. 5 oraz ust. 8 *projektu*.

26) **Art. 393 ust. 1-** propozycja wypłacania wynagrodzenia ze środków przeznaczonych na finansowanie działalności wymienionych w projekcie podmiotów, **bez wskazania wysokości wynagrodzenia.** W projekcie przewiduje się jedynie, iż MNiSW określi wysokość wynagrodzeń w drodze rozporządzenia. Ze względu na brak projektu rozporządzenia, proponuje się, aby w uzasadnieniu znalazły się informacje dot. wysokości proponowanych wynagrodzeń oraz ew. wskazanie zmian, jakie zajądą w ich wysokości w stosunku do obowiązujących.

27) **Art. 455 ust. 2** – propozycja, zgodnie z którą Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego będzie mogło prowadzić szkołę doktorską, nadawać stopień doktora i doktora habilitowanego, **jeżeli spełni**

- 17) **Art. 227** – propozycja stworzenia nowego organu tj. Rady Doskonałości Naukowej, który powstanie z przekształcenia dotychczasowej Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów działającej przy Prezesie Rady Ministrów. Zgodnie z art. 177 ust. 3 *projektu Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, Centralna Komisja zostanie zniesiona z dniem 31 grudnia 2020 r. Jednocześnie, zgodnie z art. 179 ust. 2 ww. *projektu* pierwsza kadencja Rady Doskonałości Naukowej rozpocznie się z dniem 1 czerwca 2019 r.

Wątpliwości budzi celowość równoległego funkcjonowania w okresie przejściowym tj. od 1 czerwca 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. ww. instytucji, tzn. zarówno Centralnej Komisji, jak i Rady. Ww. rozwiązanie wymaga szerszego uzasadnienia, zwłaszcza, że w okresie przejściowym trwającym 1,5 roku będzie wymuszało **zwiększenie środków na ich funkcjonowanie.**

Ponadto uzasadnienia wymaga propozycja obniżenia wymagania na członka RDN w stosunku do obowiązujących – proponuje się, aby członkiem Rady mogła być osoba posiadająca stopień doktora habilitowanego lub profesora- art. 228 ust. 1 pkt 5 *projektu*.

- 18) **Art. 262 ust. 1-** proponuje się, aby w wyniku oceny kompleksowej przeprowadzanej przez Komisję Ewaluacji Nauki, minister przyznawał odpowiednią kategorię naukową. W *projekcie* wskazuje się na 5 kategorii naukowych, tzn. A+, A, B+, B, C, przy czym określa się jedynie, iż A+ jest kategorią najwyższą, a C – kategorią najniższą. Wydaje się, że powyższa regulacja będzie mało czytelna dla ewaluowanego podmiotu, szczególnie w kontekście obowiązujących przepisów, w których dokładnie określa się, co dana kategoria oznacza. Wydaje się to być szczególnie ważne w świetle zmian, zgodnie z którymi uzależnia się uprawnienia/możliwości/finanse uczelni od kategorii, jakie uzyska w prowadzonych dyscyplinach. W związku z powyższym proponuje się dookreślić w *projekcie* co oznacza konkretna kategoria naukowa.

Ponadto wątpliwości budzi także samo przyznawanie przez ministra kategorii naukowych – proponuje się, aby minister biorąc pod uwagę uchwałę Komisji Ewaluacji Nauki przyznawał odpowiednią kategorię naukową. Czy to oznacza, że minister mógłby przyznać inną kategorię naukową niż proponowana przez Komisję, tym bardziej, w kontekście zadań Komisji, w których wymienia się jedynie „przedstawianie ministrowi propozycji kategorii naukowych dla podmiotów poddanych ewaluacji” – art. 269 ust. 1 pkt 3 *projektu (obecnie KEJN przedstawia MNiSW wnioski w sprawie przyznania poszczególnym jednostkom naukowym kategorii naukowej)?* Kwestia wymaga doprecyzowania.

- 19) **Art. 326** – proponuje się obligatoryjne istnienie- Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych oraz Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich. Obecnie ww. konferencje moga utworzyć odpowiednio uczelnia zawodowa albo uczelnia akademicka, w których kształcą się łącznie więcej niż połowa ogólnej liczby studentów studiujących odpowiednio w uczelniach zawodowych albo uczelniach akademickich. Proponuje się uzupełnić uzasadnienie o cel ww. zmian.

- 20) **Art. 329 ust. 3 i 4** – członkostwa w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW) nie można łączyć z członkostwem w Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Radzie Głównej Instytutów Badawczych, jak również z pełnieniem funkcji wymienionych w ust. 4 *projektu*. Wątpliwości budzi, czy ww. członkostwo w RGNiSW można łączyć z członkostwem w tworzonej Radzie Doskonałości Naukowej oraz Komitecie Ewaluacji Nauki – z *projektu* ustawy to nie wynika.

- 21) **Art. 338 ust. 1-** zadania Komitetu Polityki Naukowej (KPN), który działać będzie jako organ pomocniczy MNiSW w zakresie polityki naukowej państwa. Zgodnie z *projektem* KPN będzie przeprowadzał jedynie ewaluację realizacji polityki państwa oraz opiniował dokumenty przedstawione przez ministra. Wyjaśnienia w uzasadnieniu wymaga znaczące ograniczenie zadań KPN w stosunku do posiadanych obecnie (zgodnie z art. 51 *ustawy o zasadach finansowania nauki*).

- 22) **Art. 359** – szerszego uzasadnienia wymaga **kwestia dot. przyznawania nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniające się rozprawy doktorskie**, wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego lub za osiągnięcia w działalności naukowej lub wdrożeniowej. Co prawda kwestię tę ma regulować rozporządzenie, jednakże z uwagi na jego brak, należy uzupełnić uzasadnienie o podstawowe informacje dot.:

- kryteriów i trybu przyznawania nagród (obecnie zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 września 2011 r. w sprawie liczby, wysokości oraz warunków i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie, wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania

wymagania określone w projekcie ustawy, tj. jeżeli posiada odpowiednio kategorię A+, A, B+ w co najmniej 2 dyscyplinach, posiada kategorię naukową A+, A, B+ albo posiada kategorię naukową A+, A.

Wątpliwości budzi, czy zakres proponowanych zmian nie spowoduje, iż Centrum Medyczne straci wszystkie uprawnienia, które posiada, czyli uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego, zwłaszcza w kontekście obowiązujących przepisów, zgodnie z którymi Centrum zachowało swoje uprawnienia do prowadzenia studiów doktoranckich i studiów podyplomowych w dziedzinie nauk medycznych na zasadach określonych w ustawie (art. 253 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym) oraz posiadanej aktualnie kategorii naukowej B (informacja z wykazu jednostek naukowych i kategorii naukowych). Kwestia wymaga doprecyzowania w uzasadnieniu.

- 28) Ponadto, należy zauważyć, iż ze względu na brak rozporządzeń, które mają zostać wydane do projektu ustawy niezwykle trudno w pełni ocenić proponowane zmiany. To w nich bowiem będzie szereg regulacji ważnych dla całokształtu projektowanych zmian.

II. Do projektu ustawy – Przepisy wprowadzające – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

- 1) **Art. 18 pkt 1 projektu** - wprowadzający zmiany w ustawie *o systemie oświaty*; niezrozumiałe jest odesłanie w kontekście współpracy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z MNiSW do art. 346 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, który dotyczy informacji jakie znajdują się w bazie dokumentów w postępowaniach awansowych w odniesieniu do osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora. Wydaje się, że projektodawcy może chodzić o art. 354 ust. 1 pkt 1. Analogiczna uwaga dot. art. 18 pkt 2.
- 2) **Art. 21 pkt 1 projektu** – wprowadzający zmiany w ustawie *o prawie autorskim i prawach pokrewnych* – proponuje się, aby uczelni przysługiwało pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta (*tak jest obecnie*). Znosi się jednocześnie regulację, zgodnie z którą, *jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w ciągu 6 miesięcy od jej obrony, student, który ją przygotował, może ją opublikować, chyba że praca dyplomowa jest częścią utworu zbiorowego*. Obecnie, ustawodawca przyznaje uczelniom uprawnienie do pierwszeństwa publikacji. Jest ono jednak czasowo ograniczone- publikacja powinna zostać dokonana w ciągu 6 miesięcy od dnia obrony pracy. Zgodnie z powyższym, wątpliwości budzi charakter ww. zmiany i jej konsekwencje. Czy student będzie mógł opublikować pracę dyplomową, a jeżeli tak to w jakim terminie?
- 3) **Art. 35 projektu** – wprowadzający zmiany w ustawie *o działach administracji rządowej* – proponuje się uchylene art. 18, a tym samym zniesienie działu administracji rządowej „nauka” i utworzenie jednego działu „szkolnictwo wyższe i nauka”, którym kierować będzie „minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki”. Zgodnie z planowanym zniesieniem działu „nauka” zmiany powinny objąć także art. 5 pkt 13, zgodnie z którym ustanawia się dział „nauka”.
- 4) **Art. 117 projektu** - wprowadzający zmiany w ustawie *o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju*, w pkt 24 proponuje się dodać regulację, zgodnie z którą MNiSW zwiększa wysokość środków finansowych ustalanych w planie finansowym dot. części budżetu państwa przeznaczonych na szkolnictwo wyższe i naukę na zadania realizowane przez Centrum wraz ze wzrostem finansowego udziału podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w realizację tych zadań. Wątpliwości budzi charakter zmiany oraz jej konsekwencje. Proponuje się ją szerzej uzasadnić.
- 5) **Art. 126 projektu** - wprowadzający zmiany w ustawie - *Prawo geologiczne i górnicze* – wyjaśnienia wymaga pkt 3, w którym zawarto propozycję zmiany brzmienia art. 163 ust. 8. W ww. ustawie nie ma w art. 163 ust. 8 (został uchylony), nie jest więc jasne, który konkretnie przepis projektodawca chciałby zmienić.
- 6) **W art. 128 projektu** - zmieniającym ustawę *o bezpieczeństwie morskim*, pkt 1 – nie jest jasne czego dotyczy zmiana brzmienia (proponowany przepis jest bowiem tożsamy z obowiązującym). Analogiczna sytuacja dotyczy art. 155 zmieniającego ustawę *o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej* – pkt 3, pkt 10 lit. b, pkt 11, pkt 17.

III. Do Oceny Skutków Regulacji:

Ocena skutków regulacji wymaga uzupełnienia w taki sposób, by odzwierciedlała pełne skutki regulacji, w tym skutki zmian w zakresie regulowanym wprowadzaną ustawą, których doprecyzowanie nastąpi w formie aktów niższego rzędu. W szczególności niezbędne jest uzupełnienie OSR poprzez:

- 1) bardziej szczegółowe przedstawienie skutków zmian w zakresie kształcenia z uwzględnieniem wpływu na dochody i wydatki uczelni i studentów, w szczególności z tytułu propozycji wydłużenia czasu trwania kształcenia oraz praktyk zawodowych;
- 2) wskazanie, czy łączna kwota przekazywana uczelniom ze środków publicznych ulegnie zmianie, czy zmiana ulegnie jedynie sposób jej podziału pomiędzy uczelnie;
- 3) przedstawienie wpływu zmian w finansowaniu uczelni na alokację środków dedykowanych poszczególnym uczelniom, w tym doprecyzowanie wpływu wprowadzenia federacji uczelni i szkół doktorskich oraz skutków zmian dotyczących dotacji na potencjał badawczy;
- 4) szczegółowe przedstawienie zmian w finansowaniu uczelni w powiązaniu ze zmianami w zakresie przyznawania kategorii naukowej uczelni (instytutowi), a nie jak dotychczas jednostce, ze szczególnym uwzględnieniem tych uczelni, w ramach których kategorie jednostek są istotnie zróżnicowane;
- 5) wskazanie składowych łącznych kosztów i korzyści, które wskazano w tabeli w pkt 6 i 7 OSR oraz omówienie szczegółowych założeń i źródeł danych, na podstawie których oszacowano skutki regulacji;
- 6) prezentację skutków zmian w zakresie wymogów wprowadzanych w miejsce obecnych minimów kadrowych oraz wskazanie liczby (oraz udziału) uczelni, które spełniają projektowany wymóg;
- 7) weryfikację kwot wskazanych w pkt 6 OSR – ujęcie wydatków ze znakiem minus oznacza deklarację ich zmniejszenia;
- 8) oszacowanie kosztów proponowanych rozwiązań w zakresie tworzenia i integracji systemów teleinformatycznych dla wszystkich podmiotów zobowiązanych do zasilania ich danymi;
- 9) omówienie dodatkowych obciążeń uczelni z tytułu m.in. zmiany klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych.

Analizę skutków dla uczelni warto przeprowadzić w podziale na uczelnie publiczne i prywatne.

Dodatkowo, pkt 5 OSR należy uzupełnić o wskazanie informacji o czasie trwania konsultacji publicznych oraz udostępnieniu projektu w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Z powołaniem

Ala